

Frøken P. gjorde opmærksom paa, at det i det hele taget er for sent at søge at ophjælpe Piger, der allerede er blevne ført til et fremmed Land. Nej, der skal begyndes i deres Hjemstavn. Ude omkring i deres Landsbyer, hvor de lever uden Oplysning, og for de jødiske Kvinders Vedkommen- de mange Steder i fuldkommen Retsløshed, dér, hvor Længslen efter at komme ud „i den vide Verden“ griber dem, uden at de aner, hvad der forestaar dem, her er det, at varmhjertede Mænd og Kvinder skal træde til. Her maa der gøres et Arbejde for Højnelse og Oplysning, og Staterne maa træde til, idet de forbyder Masseeksport af unge Kvinder. Kvinderne rundt om, der er de nærmeste til at forstaa deres ulykkelige Kønssfællers Nød, maa træde hjælpende til, hver efter sin Evne, og Mændene maa gøre deres, saa at Skampletten paa vor Tids Civilisation, „den hvide Slavehandel“, kan vaskes af. Den unge Beduinkvindes Ord til Frøken Pappenheim „velsignet være du“, vil da en Gang fra tu-

sinde Læber strømme dem i Møde, som har ofret Tid, Tanker og Kræfter paa de ulykkelige prisgivne Kvinders Sag.

Fremtidens Kvindesag.

—o—

Ved at læse »Kv. og Sf.«s stenografiske Referat af Prof. Lehmanns Foredrag forbavses man over at se, hvorledes denne udførlige Gengivelse giver én et noget andet Syn paa Foredraget end det, man havde faaet ved at læse forskellige moderate og ufarvede Blades Referater. — Det er næppe for meget sagt, at Blade, der kun overfladisk har Sympati for Kvindesagen, havde ladet dette Standpunkt været vel meget afgørende ved at plukke ud af Foredraget, hvad der kunde give Læserne den Tro, at Professoren i næsten alt var Kvindesagsmodstander.

De mange, der sikkert med mig har faaet dette ud af flere Dagblades Gengivelser, vil forstaa, at jeg ved omhyggelig Læsning af hele det

stenografiske Referat i vort eget Blad ligefrem følte en Lettelse over, at det ikke var saa slemt alligevel, om end Professoren af og til stikker Hestefoden frem — den, de fleste Blade (redigeret af mandlige Redaktører og Medarbejdere) har set mere efter end et samlet Hele.

Jeg ved ikke, om det er at profanere et saa hødt og tankevækkende Foredrag ved at bruge et meget populært og forslidt Udtryk for ens Tankegang under Læsningen. Men jeg haaber, mange vil indrømme, at man af Hjertet maa sige: »Li'som han var der, saa var han der ikke, og saa var han der dog alligevel.«

Allerbedst som man synes, Professoren ser sundt og forstaaende og imødekommende paa vor gode Kvindesag, saa kommer han med uventede Indvendinger. Hvad han giver med den ene Haand, tager han med den anden.

Professoren mener bl. a., at »man maa finde Uddannelsesmaader, der ikke skader Kvindenaturen, hvis Slave hun altid er«, og han mener, at Kvindens Forplantningsdygtighed bliver mindre, naar hun skal tænke paa Selverhverv og ofre sine Kræfter

Paa Færøerne.

—o—

Jeg begyndte det 1ste færøiske Husholdningsvandrekursus i Bygden Vaag, hvor Kommunen havde stillet et temmeligt stort Lokale til min Disposition samt givet Brændsel og Belysning. — Af Elever var der samlet et stort Antal, ikke alene fra selve Vaag, men ogsaa fra andre, særligt de sydlige liggende Smaabygder. Selv blev jeg vel modtaget hos en færøisk Købmandsfamilie, og snart var Husholdningskursuset i fuld Gang.

Jeg inddelte Eleverne i Hold, og søgte i det hele taget at ordne det saa godt, det lod sig gøre, efter samme System, som vi herhjemme arbejder efter paa Husholdningsskolerne, — dog er der mange Vanskeligheder at overvinde, hvor Forholdene er saa primitive. Ofte kneb det med at faa Fødevarer, thi selv om der er Købmænd i alle Bygder, har de dog langt fra alt, og tit er Varene hengemte og daarlige.

Ogsaa fra Elevernes Side var der Vanskeligheder, f. Eks. naar de maatte gaa tunge, daarlige Veje i et frygteligt Vejr.

Imidlertid gik alt til alles Tilfredshed, og efter et Ophold paa 5 Uger rejste jeg videre til Bygden Tveraa. Her var man endnu ikke blevet enige om at give det fornødne til Husholdningskursuset, men efter en Samtale med Kommunalbestyrelsens Formand blev det ordnet saaledes, at jeg fik et Klasseværelse i Kommuneskolen, som stod ubenyttet. Ogsaa her var Antallet af Elever ret stort i Forhold til Bygdens Størrelse.

Jeg vedblev saaledes at rejse fra den ene Plads til den anden, af og til med smaa Standsninger, begrundet paa den daarlige Forbindelse, der er mellem Øerne om Vinteren. Motorbaadene, der om Sommeren gaar mellem Øerne, kan om Vinteren kun bruges i meget fint Vejr, og foruden dem er der kun et Skib, der holder Forbindelsen vedlige.

Der blev i alt affholdt 16 Husholdningskursus paa Færøerne, fordelte paa 5 af de største Øer. 3 Kursus holdte i Bygden Vaag, 2 paa Tveraa, paa Strøm holdtes 2 Kursus, alle i Thorshavn, og tillige et for Skolebørnene i Kommuneskolens øverste Klasse; paa Vaag holdtes 2 Kursus i Bygden Midvaag, paa Nordreøerne 3 i Bygden Klaksvig (Bordø) og en-

delig 2 i Bygden Ejde paa Østerø.

Da jeg begyndte disse Husholdningskursus paa Færøerne, var det min Mening hovedsageligt at lære de færøiske Kvinder at anvende de Produkter, som Landet selv frembringer, paa en varierende og hensigtsmæssig Maade, men jeg indsaar snart, at de helst vilde lære at lave Mad og føre Husholdning, som vi gør det her hjemme.

For nogles Vedkommende for at drage Nytte af det i deres egen Husholdning, skønt det vel maa siges, at det kun er enkelte færøiske Familier, der i Længden kan tillade sig at leve paa dansk Vis; for andres og vel nok for største Partens Vedkommende gjaldt det om at have noget Kendskab til Husholdning, naar de rejste ud og tog Pladser i engelske eller danske Huse.

Jeg indsaar tillige, at ingen bedrede den færøiske Kvinde selv forstod at anvende de færøiske Produkter paa en for Landet og Befolkningen mere hensigtsmæssig Maade.

For at stifte Bekendtskab med den færøiske Husholdning skal man følge med Husmoderen i Kjelden — det er hendes Spisekammer. Det er en Bygning for sig selv, lavet af